aasta majanduslikud tulemused näitasid kujukalt, et peale väliskaubanduse kaudu saavutatava majandusliku elavnemise, mis eriti silmapaistvalt ilmnes 1933. a. teisel poolel ja 1934. aastal, rahvamajanduslikku käivet võib vastavate korrastusabinõude käsitlemisel ja vastava konjunktuuri tekkimisel tunduvalt suurendada ka siseturu tootmisalade omavahelise väärtustevahetuse laiendamise kaudu. Need võimalused ei olegi nii kitsad, eriti kui väliskaubanduslikud alad seejuures võivad jätkata oma tegevust tõusu suunas. Tööstuse möödunud aasta tegevuse tulemustest nähtub, et aktiivsuse tõus toimus enam siseturu- kui ekspordialadel.

Tööstuse arengus leidis viimaseil aastail aset võrdlemisi suuri struktuurilisi nihkumisi. Kõigepealt suurenes tööstusettevõtete arv 1929. aastast alates järjekindlalt. Isegi teravaimail kriisiaastail polnud märgata tagasiminekut. 1929. a. oli Eestis 2983 töökaitse järelevalve all töötavat ettevõtet. 1934. a. tõusis nende arv 3935-le ja 1935. a. 4492-le. Väga sageli kuulduvad arvamused eraettevõtlikkuse taandumise kohta Eestis ei pea seega paika. Küll aga näib olevat põhjalikult muutunud selle ettevõtlikkuse avaldusvorm. Varemal kriisieelsel perioodil suundus ettevõtlikkuse aktiivsem osa selleaegses optimistlikumas miljöös peamiselt suurettevõtete alale. Vähese omakapitali juures koormati ettevõte juba alguses suurte laenudega, ja kui siis ka veel puudulik kalkulatsioon ettevõtte korrastamist pidurdas, oli juba algusest peale ettevõttes loodud ebaterve pinge. Mahutatud kapitalide kasutamisel ei saavutatud loodetud tulemusi ja tihti satuti rahalistesse raskustesse. Muidugi ei saa seda üldistada kõigi ettevõtjate kohta, kuid sellistes tingimustes tekkis siiski õige tunduv osa meie tööstusettevõtteist. Kriisiaastad andsid siin mõne-

Eesti kroonika 1935, lk. 45